

Rozdział I

ZAKRES REGULACJI

§ 1.

Niniejszy regulamin sędziowski ustala zasady nabywania, zawieszania i utraty licencji sędziowskich uprawniających do sędziowania turniejów scrabble, organizowanych pod auspicjami Polskiej Federacji Scrabble (zwanej dalej PFS) oraz reguły prowadzenia turniejów przez sędziów PFS.

Rozdział II

NABYWANIE, ZAWIESZANIE I UTRATA UPRAWNIENÍ SĘDZIOWSKICH

§ 2.

1. Uprawnienia sędziego PFS nadaje, zawiesza i odbiera Zarząd PFS — w trybie i na zasadach określonych w niniejszym regulaminie.
2. Rozróżnia się uprawnienia (licencje) I i II stopnia. Licencja II stopnia uprawnia do sędziowania turniejów zaliczanych do rankingu PFS oprócz turniejów z cyklu Grand Prix, Mistrzostw Polski i Pucharu Polski. Licencja I stopnia uprawnia do sędziowania wszystkich turniejów.

§ 3.

1. Kandydat na Sędziego PFS powinien:
  - a. mieć ukończone 21 lat
  - b. być członkiem PFS
  - c. co najmniej przez rok uczestniczyć w turniejach scrabble zaliczanych do rankingu PFS jako zawodnik i rozegrać co najmniej 120 partii
2. Kandydaci na sędziów PFS zgłaszają swoje kandydatury do Zarządu PFS. Jeśli kandydat spełnia warunki formalne uzyskuje on zgodę Zarządu PFS i może rozpocząć staż.
3. Chęć asystowania na turniejach PFS winna być zgłoszona Zarządowi nie później niż na 7 dni przed deklarowanym terminem odbywania stażu. Wówczas Zarząd zobowiązany jest poinformować sędziego wymienionego turnieju o osobie odbywającej staż.
4. W jednym turnieju może asystować tylko jedna osoba. Kandydat na sędziego asystuje przy całym turnieju. **Nie można asystować w turniejach specjalnych (PP, MP).** Ostateczną decyzję o możliwości stażu podejmuje Zarząd PFS. O pierwszeństwie do odbywania stażu decyduje kolejność zgłoszeń kandydatów za wyjątkiem sytuacji, gdy:
  - a. którykolwiek z kandydatów zgłosi chęć odbycia egzaminu sędziowskiego — wówczas to on uzyskuje pierwszeństwo w rozważanym terminie
  - b. osoba pierwsza w kolejce ma już wystarczającą liczbę rund stażowych potrzebnych do dopuszczenia do egzaminu sędziowskiego — wówczas kolejna osoba chętna na staż w rozważanym terminie zajmuje jej miejsce.

5. Zarząd PFS nadaje uprawnienia sędziowskie II stopnia kandydatowi, który spełnił następujące warunki:

- a. asystował w charakterze sędziego pomocniczego w ciągu co najmniej 12 rund podczas turniejów PFS (minimum jeden pełny turniej). Po odbyciu stażu kandydat na sędziego ma 24 miesiące na podejście do egzaminu. Po tym czasie musi on odbyć staż ponownie,
- b. zdał egzamin sędziowski, w skład którego wchodzi:
  - egzamin teoretyczny — prawidłowa odpowiedź na trzy losowo wybrane pytania z puli [pytań egzaminacyjnych](#) na sędziów PFS w obecności min. dwóch sędziów I stopnia (lub jednego sędziego I stopnia i osoby wskazanej przez PFS). Egzamin odbywa się w formie pisemnej w terminie wcześniej wyznaczonym przez Kolegium Sędziów Zarząd PFS. Do egzaminu teoretycznego można przystąpić nie częściej niż raz na 3 miesiące,
  - egzamin praktyczny — samodzielne poprowadzenie turnieju PFS (co najmniej 12 rund) i otrzymanie w formie pisemnej pozytywnej oceny przez sędziego I stopnia, pod którego nadzorem odbywał się egzamin. Do egzaminu praktycznego może przystąpić kandydat po zdaniu egzaminu teoretycznego, w terminie zgłoszonym uprzednio Zarządowi PFS.

6. [Pula pytań](#) na egzamin teoretyczny na sędziego PFS jest z góry znana i dostępna na stronie PFS oraz dostarczana kandydatowi z chwilą rozpoczęcia stażu wraz z elektroniczną wersją programu sędziowskiego, na którym odbywają się turnieje PFS.

7. Kandydat na sędziego ma prawo odwołać się od wyniku egzaminu do Zarządu PFS w terminie 14 dni. Ostateczną decyzję o przyznaniu uprawnień sędziowskich podejmuje Zarząd PFS w ciągu 21 dni od daty otrzymania odwołania.

8. Po otrzymaniu licencji II stopnia sędzia nabywa automatycznie licencję I stopnia po przeprowadzeniu dwóch turniejów.

9. W wyjątkowych sytuacjach Zarząd PFS może nadać tymczasowo, na okres trwania zawodów uprawnienia sędziego PFS osobie będącej członkiem PFS, która zna bardzo dobrze zarówno regulamin turniejowy jak i regulamin sędziowski oraz potrafi obsługiwać program sędziowski.

§ 4.

1. W przypadku naruszenia niniejszego Regulaminu lub podjęcia przy wykonywaniu obowiązków sędziowskich decyzji sprzecznej z zasadami gry w Scrabble, w szczególności z obowiązującymi regulaminami turniejowymi Zarząd PFS może nałożyć na sędziego, w zależności od wagi przewinienia następujące kary:
  - ostrzeżenie,
  - zawieszenie prawa do udziału w turnieju podczas pełnienia funkcji sędziego na okres od 1 do 5 turniejów,
  - zawieszenie uprawnień I stopnia (do sędziowania turniejów z cyklu Grand Prix, Mistrzostw Polski i Pucharu Polski) na okres od 30 dni do 1 roku,
  - zawieszenie wszystkich uprawnień sędziowskich na okres od 30 dni do 1 roku,
  - nakaz powtórnego zdawania egzaminu sędziowskiego

- pozbawienie uprawnień sędziego PFS wraz z zakazem przystępowania do egzaminu sędziowskiego przez co najmniej rok od chwili pozbawienia uprawnień.
2. Osoby pozbawione przez Zarząd PFS uprawnień sędziego PFS mogą ponownie uzyskać uprawnienia sędziowskie po zdaniu egzaminu sędziowskiego, nie wcześniej niż po odbyciu kary dodatkowej, o której mowa w ustępie poprzedzającym.
  3. W przypadku, gdy karze podlega sędzia będący jednocześnie członkiem Zarządu PFS — nie ma on prawa udziału w podejmowaniu decyzji o karach.
  4. W terminie 14 dni od otrzymania decyzji o pozbawianiu uprawnień sędzia ma prawo odwołać się do Walnego Zgromadzenia. Do czasu rozpatrzenia sprawy przez Walne Zgromadzenie decyzja Zarządu pozostaje w mocy.

§ 5.

1. Uprawnienia Sędziego PFS zostają zwieszane na okres, w którym nie jest on członkiem PFS.
2. Sędzia traci swoje uprawnienia, jeśli nie prowadził on żadnego turnieju pod egidą PFS lub nie był jego uczestnikiem jako zawodnik przez okres 3 lat. W przypadku chęci powrotu zastosowanie ma zapis 4.2.

Rozdział III

OBOWIĄZKI SĘDZIEGO PFS

§ 6.

1. Sędzia zobowiązany jest do:
  - wydawania bezstronnych orzeczeń zgodnych z przepisami PFS i regulaminem zawodów,
  - sprawnego przeprowadzenia turnieju,
  - spokojnego i jednoznacznego wydawania decyzji,
  - przez cały czas trwania turnieju posiadania wydrukowanych regulaminów: turniejowego, sędziowskiego i rankingowego oraz reguł gry w Scrabble.
2. Do obowiązków sędziego pomocniczego należą:
  - wydawanie orzeczeń w pierwszej instancji,
  - odpowiedzialność za przebieg gry zgodnie z jej regułami oraz regulaminem turnieju,
  - dbałość, w miarę możliwości, o właściwe warunki gry.
3. Do obowiązków sędziego głównego należy:
  - przeprowadzenie odprawy technicznej przed turniejem, w szczególności sprawdzenie czy na komputerach zainstalowana jest aktualna wersja OSPS
  - przeprowadzenie turnieju zgodnie z przepisami PFS i regulaminem,
  - interpretacja reguł gry oraz regulaminu zawodów,
  - pełnienie roli najwyższej instancji odwoławczej od decyzji sędziego pomocniczego,
  - ogłoszenie wyników turnieju i przygotowanie pełnego sprawozdania (relacji, wyników oraz raportu poturniejowego) oraz przesłanie ich do administratora

strony internetowej PFS (na adres pfs@pfs.org.pl) oraz przesłania bazy na adres mejlowy administratora rankingu (opublikowany i aktualizowany w miarę potrzeby na stronie PFS) nie później niż jeden dzień roboczy po zakończeniu rozgrywek lub przekazanie dokumentacji turnieju organizatorom, którzy we wskazanym powyżej terminie wypełnią ten obowiązek,

- zapewnienie relacji "na żywo" z turnieju w internecie jeśli tylko pozwalają na to warunki techniczne,
  - w przypadku, gdy sędzia główny jest jedynym sędzią turnieju, należy do niego również wykonywanie obowiązków specyficznych dla roli sędziego pomocniczego,
  - wygenerowanie po zakończeniu turnieju plików poturniejowych i rankingu za pomocą programu Wspomagacz
4. Sędzia posiadający licencję I stopnia może brać udział w turnieju, w którym pełni funkcję sędziego, za wyjątkiem:
- turniejów szeregu centralnego (MP, KMP, PP, LeMans, turnieje wchodzące w skład cyklu Grand Prix)
  - turniejów na których odbywa się staż lub egzamin sędziowski

Sędzia posiadający licencję II stopnia oraz kandydat na sędziego nie może brać udziału w turnieju, w którym pełni funkcję sędziego/odbywa staż sędziowski.

5. W sytuacji gdy sędzia bierze udział w turnieju również jako zawodnik, wyznacza przed rozpoczęciem turnieju dwóch sędziów pomocniczych (innych zawodników posiadających licencję I lub II stopnia lub innych zawodników będących członkami PFS – tak jak jest to opisane w § 3.9). Sędziowie pomocniczy mogą pomagać sędziemu głównemu we wpisywaniu wyników do programu sędziowskiego oraz rozstrzygają kwestie sporne, które dotyczą udziału sędziego głównego.

Rozdział IV

ZASADY PRZEPROWADZANIA TURNIEJÓW

§ 7.

1. Graczom zgłaszającym się do turnieju nadawane są numery startowe według rankingu turniejowego PFS, a graczom z identycznym rankingiem (np. z rankingiem początkowym 100) według alfabety.
2. Wyrównania:
Gracze, którzy dopisują się do turnieju w trakcie jego trwania otrzymują takie wyrównanie, aby przed daną rundą zajmowali miejsce wynikające z poniższego wzoru. Wyliczoną wartość zaokrągla się w górę. Realizuje się to poprzez wyrównanie takie, by dopisywany zawodnik miał identyczną liczbę dużych punktów i powiększoną o jeden liczbę małych punktów (różnicę lub analogicznie inne kryterium), co zawodnik, który to miejsce zajmował (przed dopisaniem tego gracza). Jeśli osoba dopisywana jest na ostatnim miejscu, jej wynik odpowiada wynikowi osoby ją poprzedzającej i pomniejszonej o jeden liczbę małych punktów (różnicy lub analogicznie innego kryterium). Jeśli kilka osób dopisuje się jednocześnie w tej samej rundzie, to obliczenia dla kolejnych osób wykonuje się niezależnie - tak więc jeśli w kolejnej rundzie przystępują do turnieju zawodnicy o rankingu turniejowym 100 (w tym debiutanci), to zajmują oni miejsce ex aequo.

$$\text{miejsce} = \frac{A \cdot N + B \cdot M}{N + M}$$

A — miejsca zajmowane przed ostatnim wycofaniem,

B — miejsca odpowiadające numerowi startowemu ustalane według rankingu zawodnika, a dla graczy o rankingu turniejowym 100 miejsce odpowiadające pozycji w połowie grupy osób z rankingiem turniejowym 100 (+1 dla parzystej liczby graczy o rankingu 100). Jeśli osób z rankingiem 100 nie ma lub jest jedna – wówczas B odpowiada ostatniemu miejscu obliczane w następujący sposób:

- $B=0,8 \cdot L$, jeżeli odsetek zawodników o rankingu turniejowym 100 nie przekracza 20%.
- $B=0,6 \cdot L$, jeżeli odsetek zawodników o rankingu turniejowym 100 przekracza 60%.
- $B=0,9 \cdot L - 0,5 \cdot S$, jeżeli odsetek zawodników o rankingu turniejowym 100 mieści się w granicach 20-60%

L — liczba wszystkich zawodników w turnieju (aktywnych i nieaktywnych w danej rundzie, z uwzględnieniem nowo dopisywanych zawodników),

S — liczba wszystkich zawodników o rankingu turniejowym 100 (aktywnych i nieaktywnych w danej rundzie, z uwzględnieniem nowo dopisywanych zawodników),

N — liczba rund granych przed ostatnim wycofaniem,

M — liczba rund opuszczonych od ostatniego wycofania.

3. Usuwanie wyrównań. Zawodnikowi usuwa się wyrównanie:

- na 2 rundy przed końcem turnieju eliminacyjnego - tylko tym zawodnikom, którzy znajdują się powyżej granicy 2 dużych i 400 małych punktów licząc w dół od zawodnika zajmującego ostatnie miejsce premiowane awansem (jeśli po odjęciu przyznanego wyrównania zawodnik nie spadnie poniżej wyznaczonej granicy 2 dużych i 400 małych punktów od miejsca premiowanego awansem, wówczas wyrównania takiego zawodnika nie usuwa się). Należy usunąć dokładnie taką część wyrównania, aby dorobek punktowy zawodnika znalazł się dokładnie na tej granicy, nie więcej jednak, niż go dodano w sumie. W żadnym momencie turnieju zawodnik nie może mieć wyrównania ujemnego.
- na 2 rundy przed końcem turnieju innego niż eliminacyjny - tylko tym zawodnikom, którzy znajdują się powyżej granicy 2 dużych i 400 małych punktów licząc w dół od zawodnika zajmującego ostatnie miejsce na podium (jeśli po odjęciu przyznanego wyrównania zawodnik nie spadnie poniżej wyznaczonej granicy 2 dużych i 400 małych punktów od podium, wówczas wyrównania takiego zawodnika nie usuwa się). Należy usunąć dokładnie taką część wyrównania, aby dorobek punktowy zawodnika znalazł się dokładnie na tej granicy, nie więcej jednak, niż go dodano w sumie. W żadnym momencie turnieju zawodnik nie może mieć wyrównania ujemnego. Jeżeli w turnieju zapowiedziano szczególnie wartościowe nagrody za więcej niż trzy miejsca, odległość tę należy liczyć od ostatniego miejsca premiowanego taką nagrodą
- całkowicie - po zakończeniu turnieju, a przed ogłoszeniem jego wyników - wszystkim zawodnikom, którym zostały one dodane.

4. Sędzia główny ma obowiązek przeprowadzić turniej systemem wpisanym w zgłoszeniu turnieju, chyba, że rozstawienie takim systemem jest niemożliwe.

5. Jeżeli turniej jest przeprowadzany systemem połówkowym, a rozstawienie danej rundy tym systemem bez powtórzeń jest niemożliwe, sędzia ma obowiązek użyć programu Wspomagacz, aby dokonać korekty kojarzenia.
6. Jeżeli, pomimo użycia programu Wspomagacz, kojarzenie bez powtórzeń jest niemożliwe, należy użyć systemu połówkowego z powtórzeniami o rozszerzonym zasięgu grupy na 1,5 punktu.
7. Jeżeli z kojarzenia wynika, że gracz, który nie grał przynajmniej jednej partii, miałby pauzować, należy skorygować kojarzenie za pomocą programu Wspomagacz, a jeżeli nie jest to możliwe, to ręcznie za pomocą wyrównań.

Rozdział V

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

§ 8.

1. Ustala się, iż osoby posiadające uprawnienia do sędziowania oficjalnych turniejów PFS w dniu wejścia w życie niniejszego regulaminu zachowują nadane i posiadane przez nie uprawnienia.
2. Ustala się, iż osoby odbywające staż sędziowski na dzień wejścia w życie niniejszego regulaminu zachowują wypracowane do tego momentu rundy stażu sędziowskiego.

§ 9.

Regulamin wchodzi w życie z dniem 3 sierpnia 2015 roku.